

Aan de minister

nota

Kamerbrief over toezegging resultaten monitoring
wijzigingswet Waterschapsbelastingen

TER BESLISSING

Datum

11 mei 2026

Onze referentie

IENW/BSK-2026/81451

Opgesteld door

DG Water en Bodem
Dir. Waterkwaliteit en Grote
Wateren
Grote Wateren en Bestuur

Beslistermijn

28-05-2026

Bijlage(n)

2

Aanleiding

Op 28 januari 2025 vond in de Eerste Kamer een plenair debat plaats over de *wet van 10 februari 2025 tot wijziging van de Waterschapswet, de Waterwet en de Algemene wet bestuursrecht, in verband met het versterken van de toepassing van het profijtbeginsel bij de watersysteemheffing, het geven van ruimte aan nieuwe ontwikkelingen en het oplossen van enkele knelpunten in de waterschapsbelastingen* (hierna: wijzigingswet). De wijzigingswet is per 1 januari 2026 in werking getreden.

Tijdens het debat zijn door de toenmalige minister vijf toezeggingen gedaan om de Kamer te informeren over het vervolgtraject voor de verdere ontwikkeling van het stelsel voor de waterschapsbelastingen en over enkele cijfers op het gebied van de waterschapsbelastingen.

Een deel van deze toezeggingen is afgedaan met de brief van 1 juli 2025.¹ Wat betreft de toezegging van de monitoring van de wijzigingswet is toen aangegeven dat de vormgeving hiervan in nader overleg met de Unie van Waterschappen zou plaatsvinden. Per brief van 24 oktober 2025 is toegezegd de Kamer hierover voor 1 juni 2026 nader te informeren.²

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de bijgevoegde Kamerbrief over de resultaten van de monitoring van de wijzigingswet en deze aan de Eerste Kamer te verzenden (zie bijlage 02).

Kernpunten

- *Inhoud Kamerbrief:* In de voorliggende Kamerbrief informeert u de Eerste Kamer over de wijze waarop de monitoring is vormgegeven. Hierbij is gekeken naar de kostentoedelingsverordeningen, de aanwending van de bestuurlijke ruimte, de tariefontwikkeling voor de categorie 'gebouwd', de regeldruk en de bestuurlijke lasten.
- *Analyse monitoring:* De monitoring is in nauw overleg met de Unie van Waterschappen tot stand gekomen. De kostentoedelingsvorderingen zijn geanalyseerd op basis van de vier belastingcategorieën (ingezetenen, gebouwd, ongebouwd en natuur) en de inzet van gebiedskenmerken.

¹ Kamerstukken I 2024/25, 36412, H.

² Kamerstukken I 2025/26, 36800 XII, A.

- **Belangrijkste bevindingen:**
 - Uit de resultaten blijkt dat de waterschappen een zorgvuldig en integraal afwegingsproces hebben doorlopen.
 - Bij de categorie ingezetenen verhogen drie waterschappen het kostenaandeel vanwege de inwonersdichtheid.
 - Bij de categorie ongebouwd wordt het kostenaandeel bij tien waterschappen naar beneden gesteld vanwege de bijdrage in natura die door agrariërs wordt geleverd; twee waterschappen stelden het aandeel naar boven vanwege agrarische bedrijvigheid die specifiek waterbeheer vraagt.
 - Bij de categorie natuur verlaagden vijf waterschappen het aandeel vanwege het profijt dat ingezetenen van natuur hebben; één waterschap verhoogde het vanwege de inspanning gericht op natuur(ontwikkeling).
 - Verder fungeert de categorie gebouwd conform de systematiek als sluitpost voor de kostentoedeling, omdat bij het maken van de keuzes voor de drie categorieën automatisch de kaders ontstaan voor de vierde categorie.
- **Vervolg en AMvB (motie-Heutink):** In de brief van 1 juli 2025 is aangegeven dat de motie van het Tweede Kamerlid Heutink om de gebiedskenmerken en de elementen daarvan zo snel mogelijk vast te leggen in een algemene maatregel van bestuur (AMvB) om de rechtszekerheid te vergroten meegenomen wordt in de monitoring van de wijzigingswet.³ Uit de huidige uitvoeringspraktijk komt naar voren dat de waterschappen voldoende ruimte hebben binnen de huidige bestuurlijke bandbreedte. In een AMvB zou deze bandbreedte verder worden opgerekt. Om een volledig en representatief beeld te krijgen van de noodzaak hiervoor, is een tweede monitoringsronde van belang. Nut en noodzaak, evenals de voor- en tegenargumenten van een AMvB, kunnen dan nader worden gewogen. Daarom zullen ook de volgende kostentoedelingsverordeningen nauwlettend worden gevolgd. De Eerste Kamer wordt hierover in het najaar van 2027 geïnformeerd.

Datum

11 mei 2026

Onze referentie

IENW/BSK-2026/81451

Opgesteld door

DG Water en Bodem
Dir. Waterkwaliteit en Grote
Wateren
Grote Wateren en Bestuur

Aan

de minister

Bijlage(n)

2

Krachtenveld

Voor de monitoring van de kostentoedelingsverordening is informatie aangeleverd door de Unie van Waterschappen. De waterschappen hechten aan hun bestuurlijke ruimte om lokale afwegingen te maken via gebiedskenmerken. De Eerste Kamer en de motie van het lid Heutink dringt echter aan op snelle juridische borging via een AMvB om de rechtszekerheid te vergroten. In de brief wordt dit geadresseerd door te kiezen voor een zorgvuldig traject met een tweede monitoringsronde. Verder zal informatie uit deze Kamerbrief over de motie-Heutink ook opgenomen worden in de brief van het CD Water van 25 juni 2026.

Informatie die niet openbaargemaakt kan worden

Niet van toepassing

Toelichting

Politieke context

Tijdens het plenair debat in de Eerste Kamer zijn, naast de toezegging over de monitoring van de wijzigingswet, nog vier andere toezeggingen gedaan:

³ Kamerstukken II 2023/24, 36412, nr. 20

- Toezegging aan het lid Hartog (Volt) om de Eerste Kamer te informeren over de invloed van de waterschapsbelastingen op de koopkracht van huishoudens.⁴ Deze toezegging is afgedaan in de brief van 1 juli 2025.
- Toezegging aan het lid Rietkerk (CDA) om de Eerste Kamer te informeren over interne verevening bij waterschappen.⁵ Deze toezegging is deels afgedaan in de brief van 1 juli 2025. De Kamer wordt hierover nader geïnformeerd in het najaar van 2026.
- Toezegging aan het lid Thijssen (Groenlinks-PvdA) om de Eerste Kamer te informeren over de belastingbedragen bij de zuiverings- en verontreinigingsheffing, en over de kostenverdeling bij de categorieën voor de watersysteemheffing, en daarbij aangeven welk profijt deze categorieën genieten.⁶ Deze toezegging is deels afgedaan in de brief van 1 juli 2025. De Kamer wordt hierover nader geïnformeerd in het najaar van 2026.
- Toezegging aan de Kamerleden Thijssen (Groenlinks-PvdA), Klip-Martin (VVD), Holterhues (ChristenUnie) en Hartog (Volt) om de Eerste Kamer te informeren over het vervolgtraject.⁷ Deze toezegging is afgedaan in de brief van 1 juli 2025.

Datum

11 mei 2026

Onze referentie

IENW/BSK-2026/81451

Opgesteld door

DG Water en Bodem
Dir. Waterkwaliteit en Grote Wateren
Grote Wateren en Bestuur

Aan

de minister

Bijlage(n)

2

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Informatie
02.	Eerste Kamerbrief toezegging resultaten monitoring Wijzigingswet.	
03.	Bijlage bij Kamerbrief 'waterschapsbelasting 2026 het hoe en waarom'	Jaarlijks overzicht van de Unie van Waterschappen over de waterschapsbelastingen.

⁴ Toezegging T03989

⁵ Toezegging T03990

⁶ Toezegging T03991

⁷ Toezegging T03993